

Základní škola a Mateřská škola
Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace

**Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace**

Kamýk nad Vltavou 141, PSČ 262 63;
tel. 318 677 113; e-mail: skola@zsmskamynv.cz

**Minimální preventivní program:
Program primární prevence rizikového chování
2020/2021**

*Tento program je otevřeným materiálem, který je možné kdykoliv doplnit o další náměty,
návrhy, poznatky či informace.*

Bc. Petra Chýlová, DiS., školní metodik prevence, garant programu

Mgr. Radek Behenský, ředitel školy

V Kamýku nad Vltavou 1. 9. 2020

OBSAH

1. Úvod

2. Charakteristika školy

2.1 Charakteristika pracoviště

2.2 Garanti programu

2.3 Tým spolupracovníků

2.4 Východiska při tvorbě programu

2.5 Cíle programu

2.6 Realizace programu

2.6.1 Aktivita pro žáky

2.6.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

2.6.3 Metodické pomůcky, informace, kontakty

2.6.4 Aktivita pro rodiče

2.6.5 Spolupráce s ostatními odborníky

2.6.6 Volný čas žáků, spolupráce s ostatními organizacemi

2.7 Propagace

2.8 Evidence a efektivita

2.9 Hodnocení MPP za rok 2019/2020

3. Přílohy

3.1 Krizový plán školy

3.2 Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou prevence rizikového chování

3.2.1 Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou prevence rizikového chování na okrese Příbram

3.3 Mapování nežádoucích jevů

3.4 Legislativa pro oblast prevence

3.5 Školní řád

3.6 Dotazníky, formuláře

1. Úvod

Nárůst různých projevů rizikového chování včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě již v době předškolního vzdělávání a povinné školní docházky, poskytnout dětem a žákům co nejvíce informací, vždy přiměřeně k věku dětí a žáků, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Primární prevence rizikového chování je nedílnou součástí nejen života školy, ale i celé společnosti. Dopady absence aktivit v oblasti primární prevence jsou totiž jen obtížně předvídatelné. Tento program primární prevence rizikového chování předpokládá u všech pedagogických pracovníků školy systematické, nenásilné působení na děti a žáky v době vyučování i mimo ně. Tím se rozumí především všestranné posilování osobnosti každého dítěte a žáka, utváření pozitivních a aktivních životních postojů vedoucích ke zdravým rozhodnutím, uvědomění si odpovědnosti za zdraví vlastní i za zdraví ostatních, vytváření kvalitních hodnotových žebříčků, nabízení pozitivních alternativ činností a chování, trénink v dovednostech odmítat nevhodné, i když mezi spolužáky atraktivní chování (nauč se říkat NE, a to již od nejmladšího školního věku). Program je i nositelem multikulturní výchovy a vzdělávání, které pomáhají v rozvoji prosociálních kompetencí v kontextu vnímání společnosti dnešního typu, jakožto atributů ovlivňujícího míru úspěšnosti socializace dětí a žáků. Míra úspěšnosti této koncepce je závislá na aktivní spolupráci zákonných zástupců a rodiny.

2. Charakteristika školy

2.1 Charakteristika pracoviště

Základní škola Kamýk nad Vltavou je úplnou základní školou s kapacitou 250 žáků. Objekt školy je umístěn v lokalitě krásného prostředí středního Povltaví. Škola je postavena ve spádové obci pro obce Zduchovice, Velkou, Třtí, Hojšín, Drážkov, Skřýšov, Svatý Jan, Brzinu a Švastalovu Lhotu. Školní budova má charakter pavilónové školní budovy, otevřené v roce 1962. V průběhu let byly provedeny velmi zásadní stavební a technické úpravy, které vedly k zajištění bezbariérového přístupu v budově školy do 1. patra, jídelny a tělocvičny, vzniku nových učebních prostor a odpovídajícího sociálního zázemí. Průběžně dochází k obnově materiálního vybavení. Na zahradě školy stojí venkovní učebna, tzv. „Třída na výsluní“, využívaná k venkovní výuce během příznivého počasí. Žáci mohou rovněž využívat basketbalový koš, trampolínu, pískoviště a houpacíky i během velké přestávky, kterou tráví při teplém počasí na terase. Všichni žáci školy, včetně žáků ze speciálních tříd, využívají i velmi dobře vybavenou žákovskou kuchyňku. K pohybovým aktivitám slouží obecní hřiště vzdálené od budovy asi 0,5 km. Naše škola je otevřená, přístupná a přímá, ale zachovává si přitom svou autoritu. Všichni usilujeme o to, aby byla místem nejen pro povinnosti, ale i místem radosti, kvalitní mezilidské komunikace, místem hledání, objevování, poznávání i omylů, práce i odpočinku. Aby se do ní žáci, jejich rodiče a přátelé rádi vraceli a nacházeli zde to, co je potřeba k plnohodnotnému životu. Neformální, přátelské ovzduší, tvořivou atmosféru, pracovní klid nebo naopak pracovní ruch, ale především lidi, podobně naladěné.

Strategický směr školy

Život školy je postaven na těchto základních pilířích: otevřenost, kvalitní komunikace, zodpovědnost, variabilita, partnerství, efektivita.

Mnohostranně rozvíjíme žákovu osobnost v souladu s jeho osobními schopnostmi a zájmy tak, aby byl zodpovědným člověkem ve vztahu k sobě samému, ostatním lidem a ve vztahu ke svému prostředí. Pomáháme našim žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a tak poskytnout základ všeobecného vzdělání orientovaného na situace blízké životu a praktickému jednání.

Vzdělávací program, učební plán

V 1. až 9. ročníku probíhá výuka podle schváleného školního vzdělávacího programu (ŠVP ZV s názvem „Cesta k vědění“ a ŠVP pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením a pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami „Cesta“). Jeho základním kamenem je vzájemné rovnocenné partnerství třech subjektů, kterých se výchovně vzdělávací proces ve škole týká - žáků, jejich zákonných zástupců a zaměstnanců školy.

Personální zajištění školy

2.2 Garanti programu

Bc. Petra Chýlová, DiS.

2.3 Tým spolupracovníků

Mgr. Radek Behenský, ředitel školy

Mgr. Lýdia Milanovská, výchovný poradce

Třídní učitelé

8 asistentů pedagoga

2 školní asistenti

4 vychovatelky

Celý pedagogický sbor, tj. celkem 30 pedagogických pracovníků (včetně výše uvedených)

2.4 Východiska při tvorbě programu

Vnější

MPP byl tvořen v souladu s legislativou pro oblast prevence (viz příloha).

Vnitřní

Školní řád (viz příloha).

2.5 Cíle programu

Cíle, které si MPP stanovuje, zcela korespondují s dlouhodobými potřebami primární prevence rizikového chování. Dále pak zvýrazňují aktuální potřeby primární prevence rizikového chování ve školním prostředí a situace, které jsou s tímto fenoménem bezprostředně spojené. Cíle by měly vždy korespondovat s potřebami jedinců i skupin, kterým je program určen. Jsou to zejména děti, žáci, učitelé a zákonní zástupci.

Hlavními oblastmi, v nichž je primární prevence rizikového chování realizována jsou kouření, užívání alkoholu; návykových látek nealkoholového typu – drogové závislosti; záškoláctví; projevy agresivního chování; šikana, vandalismus; krádeže, drobná kriminalita; projevy intolerance vůči menšinám – kulturní, národnostní, náboženské (xenofobie, rasismus, antisemitismus).

2.6 Realizace programu

2.6.1 Aktivity pro děti a žáky

- 1) zavádění oblastí primární prevence rizikového chování do výuky
- 2) plánovaná realizace stěžejních projektů: bude realizováno dle možností (mimořádná opatření vlády ČR-Covid 19)
 - *Tradiční lidová řemesla* – ukázkový den starých řemesel (projektový den, tvořivé dílny - Vánoce, Velikonoce)
 - *Čertovské klání*
 - *Vánoční laťka*
 - *Světový den výživy*
 - *Závislosti*
 - *Světový den proti AIDS*
 - *Den Země*
 - *Den bezpečného internetu*
 - *Školní slavnosti*
 - *Integrovaný záchranný systém*
 - *Světový den bez tabáku*
 - *Pobyt v přírodě*
 - *Spolu to dokážeme* – celoroční projekt školy zahrnující společné aktivity žáků, jejich rodinných příslušníků a zaměstnanců školy
 - *Den dětí*
 - *Světový den autismu*
 - *Světový den Downova syndromu*

1. -9. třídy – plánované preventivní programy

1. třída: Bezpečné chování, bezpečné používání zábavní pyrotechniky
2. třída: Zdravý životní styl, bezpečné používání zábavní pyrotechniky
3. - 4. třída: Prevence šikany a agresivního chování, bezpečné používání zábavní pyrotechniky
5. třída: Internetové bezpečí, bezpečné používání zábavní pyrotechniky, prevence kouření
6. třída: Jsem součástí třídního kolektivu, zdravý přístup k životu
7. třída: Zdravý životní styl – poruchy příjmu potravy
8. třída: Reálné a zobrazené vzory; Jsem zodpovědný sám za sebe a své zdraví
9. třída: Já, zdravý a sebevědomý, extremismus

Aktivity v rámci výuky: v rámci předmětových týmů je třeba kontinuálně zpracovávat do jednotlivých předmětů (výukových oblastí) tematické celky, jejichž náplň a obsah lze využít pro primární prevenci rizikového chování a lze je průběžně doplňovat.

Tematické celky – využití ve vyučovacích předmětech

V rámci výuky na 1. stupni

1. ročník:

vztahy v rodině, ve třídě
dopravní výchova
péče o tělo
nebezpečí kolem nás

2. ročník:

dopravní výchova – bezpečnost ve městě
vztahy v rodině, pomoc druhým
člověk a jeho zdraví
chování za mimořádných událostí

3. ročník:

vztahy v rodině
opravní výchova
město – nebezpečí kolem nás
soužití se spolužáky – jak předcházet nevhodnému chování
člověk – odlišnosti – soužití
texty zaměřené na vzájemné vztahy mezi lidmi

4. ročník:

vzájemné vztahy mezi spolužáky, chování v rizikových situacích
první pomoc
návykové látky – ochrana, prevence

5. ročník:

chování v rizikových situacích
vzájemné vztahy v kolektivu
prevence nevhodného chování – návykové látky
člověk – odlišnosti – soužití
texty zaměřené na vztahy mezi lidmi (ČJ, M)
první pomoc
režim dne, správný jídelníček

V rámci výuky na 2. stupni v předmětech: Tv, D, PŘ, Rv, Ov, CH, Z, Vv, Hv, Pč, ČjI

Variabilně

6. ročník:

práva a povinnosti žáků, vztahy ve třídě, v kolektivu obecně, záškoláctví

7. ročník:

člověk jako jedinec – multikulturní výchova
mezinárodní vztahy, globální svět

8. ročník:

stát a právo - člověk jako občan- lidská práva, šikana
člověk ve společnosti - vztahy mezi lidmi, spolupráce, pravidla chování, zásady lidského soužití

člověk jako jedinec - zdravá sebedůvěra

9. ročník:

stát a právo - právní řád
zdravý životní styl, péče o tělo
ochrana zdraví
prevence nevhodného chování – návykové látky
první pomoc
jednání fair play, vztahové záležitosti
multikulturní výchova
sebepoznávání

Český jazyk a literatura – sloh, literatura, pravopisná cvičení, pracovní listy

kouření
šikana
gamblerství, závislosti
záškoláctví

Dějepis

zámořské objevy – tabák, drogy
zámořské objevy – rasismus
holocaust, rasismus

Přírodopis

dýchací soustava - kouření
trávicí soustava – alkohol, správná životospráva, poruchy příjmu potravy
smysly – užívání drog
základy první pomoci
léčivé rostliny – nebezpečí drog

Rodinná výchova, občanská výchova

pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví
ochrana člověka za mimořádných událostí
bezpečné chování a komunikace
skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita
auto-destruktivní závislosti
mezilidské vztahy, komunikace a kooperace
sebepoznání a sebepojetí
rizikové faktory (drogy, alkohol, kouření)
anorexie, bulimie
komunity, rizika života v sektách
multikulturní výchova

Chemie

vliv alkoholu, léků a drog na lidský organismus

Zeměpis

atmosféra – ochrana zdraví; smog, kouření

Tělesná výchova

zdravý životní styl
ochrana zdraví
ochrana před škodlivými vlivy

Výtvarná výchova, pracovní činnosti, hudební výchova

zdravý životní styl
ochrana zdraví – drogy, kouření
komunikace
multikulturní prostředí

V rámci aktivit školní družiny

prevence úrazů
stravovací návyky a životospráva
dopravní výchova
ochrana přírody
první pomoc
multikulturní výchova
volnočasové aktivity - vhodné využívání volného času
násilí, rasismus, šikana
ochrana zdraví
omamné látky
zdravé vztahy v kolektivu

V rámci činnosti mateřské školy

prevence úrazů
stravovací návyky a životospráva
dopravní výchova
ochrana přírody
multikulturní výchova
volnočasové aktivity - vhodné využívání volného času
násilí, rasismus, šikana
ochrana zdraví
zdravé vztahy v kolektivu

Volnočasové aktivity – zájmové kroužky:

Jsou nositeli informace o adekvátním, smysluplném a pozitivně orientovaném trávení volného času. Měly by přinášet emocionální prožitek, uspokojení potřeb kladného ohodnocení a potřeb vyhnutí se neúspěchu, tzn. zážitek z úspěchu a překonání sebe sama. S tím souvisí i podpora volnočasových aktivit pořádaných mimoškolními organizacemi.

Školní sportovní aktivity – plánované turnaje a aktivity:

florbal
deskové hry
šplh

vybíjená
Vánoční laťka
Čertovské klání pro MŠ
basketbal
kopaná
badminton
atletická všestrannost
sportovní den pro MŠ

Práce na projektech:

Jejich nejvýznamnější rolí je kontinuální vedení dětí a žáků k zapojení do určitých oblastí lidského života, které rozvíjí cílevědomost, touhu po poznávání společnosti v širších souvislostech. Během celého školního roku jsou realizovány krátké projekty v rámci mezipředmětových vztahů. Cílem je nejenom týmová spolupráce, ale i prožitek samotný, jinou formou získané poznatky. Dále pak úzká spolupráce a předávání si zkušeností v jednotlivých oblastech prevence. Všechny naplánované projekty primární protidrogové prevence a prevence rizikového chování probíhají na velice profesionální úrovni.

Další aktivity:

Zahrnují prvky efektivního a účinného programu prevence rizikového chování dětí a mládeže; jejich cílem je přispívat k výchově zralé osobnosti s rozvinutou identitou a pozitivní hodnotovou orientací, přispívají k rozvoji volních, hodnotových a postojevých stránek osobnosti, k budování sebedůvěry a integrity každého jedince, napomáhají především v oblasti utváření harmonických a vřelých mezilidských vztahů.

Konzultační hodiny pro žáky a jejich zákonné zástupce:

Vedle pravidelných setkání rodičů a pedagogů, která jsou zajištěna třídními schůzkami či konzultacemi pro rodiče, existuje možnost speciálních konzultačních hodin. Ty jsou určeny jak žákům školy, tak rodičům. Provozní doba, včetně personálního zabezpečení (výchovný poradce, školní metodik prevence) je uvedena na informačním místě školy a na webových stránkách školy.

Schránka důvěry: je umístěna v přízemí základní školy

Školní poradenské pracoviště:

Kromě profesionálního přístupu školního metodika prevence a vyučujících je důležité také prostředí, ve kterém se zákonnými zástupci a žáky jednáme. Pro další období bylo tedy v přízemí základní školy zřízeno tzv. Školní poradenské pracoviště. To také slouží jako centrum informací, materiálů a odborné literatury, které jsou zpřístupněny všem vyučujícím, a všichni vyučující je mohou využívat. Každý žák dostal na začátku školního roku informační leták metodika prevence (možnost využití poradenských služeb metodika prevence).

2.6.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Odvíjí se od aktuální nabídky a finančních možností školy. V rámci DVPP je preferováno vzdělávání pro „celou sborovnu“. Využívána bude nabídka webinářů, především NIV.

2.6.3 Metodické pomůcky, informace, kontakty

Metodické materiály a literatura jsou součástí učitelské knihovny. Pedagogičtí pracovníci jsou průběžně informováni o aktuálních záležitostech, a to prostřednictvím informačního systému v informační místnosti pro zaměstnance. Škola odebírá odbornou literaturu, Učitelské noviny a Informatorium. V přízemí základní školy je umístěna nástěnka, která nabízí žákům základní informace.

Informace o institucích, organizacích a odbornících, kteří působí v okrese Příbram v oblasti primární prevence, jsou v podobě portfolia součástí informačního systému na nástěnce v informační místnosti pro zaměstnance a na informačním místě v mateřské škole.

Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje - pracoviště Příbram – Mgr. Štěpán Duník, tel.: 318624085; pribram@pppsk.cz

Středisko výchovné péče pro děti a mládež – Mgr. Jana Eliášová, tel.: 318632266

Krajská hygienická stanice – tel.: 318622055

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví – Oddělení sociálně právní ochrany dětí – Mgr. Robert Dikan, tel: 318 402 249; Bc. Zdeňka Splítková, tel: 318 402 232

Manažer prevence kriminality - PhDr. Bc. Klára Vondrušková tel: 318 402 260

Centrum adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s. – Mgr. Hana Vavřincová, Magdalena Chaloupková, Dis., tel.: 318 622 010, 737 391 214, kcentrum.pb@magdalena-ops.cz

Elrond, o.p.s. - PhDr. Mgr. Eva Burdová, MBA, tel.: 773 587 552

Ponton, občanské sdružení- tel.: 377 220 557 info@ponton.cz

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Bedna- Bc. Magdaléna Krásová, tel.: 608 936 116

Tilius, s.r.o. - Vít Skalník, tel.:420 731 44 55 01, v.skalnik@tilius.cz

Policie ČR - Bc. Monika Schindlová, Dis, tel.: 974 879 207

Dětské krizové centrum – www.ditekrize.cz,

Linka důvěry – tel.:241 484 149

Linka bezpečí – tel.: 116 111

Růžová linka – tel.:272 736 263

Rodičovská linka – tel.: 840 111 234

Poradna pro rodinu a manželství – www.poradnapb.cz, tel.: 318 622 571

Nadace naše dítě – www.nasedite.cz

Fond ohrožených dětí – www.fod.cz

Národní centrum bezpečnějšího Internetu - www.saferinternet.cz

2.6.4 Aktivita pro rodinné příslušníky dětí a žáků

Veškeré aktivity pro rodiče jsou v souladu s ŠVP PV a ŠVP ZV. Vybrané aktivity probíhají v úzké spolupráci se zákonnými zástupci při základní škole; jde nám o co největší zapojení zákonných zástupců a rodinných příslušníků dětí z naší mateřské školy a našich žáků. Společně s nimi vytváříme v naší škole radostné, tvůrčí a přátelské prostředí, kam se všichni rádi vrací.

Téměř všechny aktivity a projekty školy jsou připravované tak, aby mohly být realizovány a podporovány rodinnými příslušníky dětí a žáků.

2.6.5 Spolupráce s ostatními odborníky

Ve výchovně vzdělávací činnosti spolupracuje škola s těmito organizacemi:

- ELROND, o.p.s. - preventivní programy
- Odbor sociálně právní ochrany dětí
- Manažer prevence kriminality
- Pedagogicko-psychologická poradna Příbram – SPU, prevence, výchovné poradenství
- Středisko výchovné péče Příbram – terapeutická pomoc žákům a rodičům
- Městská policie Příbram
- Preventivně informační skupina Policie ČR

2.6.6 Volný čas žáků, spolupráce s ostatními organizacemi

Žákům školy jsou průběžně představovány nabídky volnočasových aktivit v okrese Příbram, např. aktivity v DDM, Q- klubu, Sokole, ZUŠ, různých sportovních oddílech a aktuální nabídky jiných volnočasových organizací a spolků.

2.7 Propagace

Informace o akcích a aktivitách školy jsou pravidelně vkládány na webové stránky školy a prezentovány v regionálním tisku. K informování veřejnosti a rodičovské veřejnosti jsou rovněž využívána informační místa školy.

2.8 Evidence a efektivita:

Vedení záznamů o akcích a aktivitách v průběhu roku vykonává školní metodik prevence, výchovný poradce a třídní učitelé. Pro hodnocení efektivit lze využít dotazníků, slohových prací, informační nástěnky, ohlasy a hodnocení zákonných zástupců na třídních schůzkách a přímou zpětnou vazbu od dětí a žáků.

2.9 Hodnocení MPP za rok 2019/2020 vypracovala Bc. Petra Chýlová DiS., školní metodik prevence

Minimální preventivní program byl plněn průběžně po celý školní rok, jednak v rámci běžné výuky, třídnických hodin, dále prostřednictvím mimoškolních aktivit, realizací projektů a jednorázových akcí (z důvodu mimořádných opatření v omezené míře).

Plán práce školního metodika prevence, schválený vedením školy, byl splněn v rámci časových možností školy (září-únor). Základem je výborná spolupráce poradenského pracoviště s vedením školy, vyučujícími, všemi zaměstnanci školy a zákonnými zástupci.

Cíle MPP:

- předcházet a zabránovat rizikovým projevům chování
- průběžně řešit vážnějších výchovných problémů žáků ve spolupráci s třídními učiteli, výchovnou poradkyní a vedením školy
- dle nabídky organizací vybrat a nabídnout žákům programy týkající se problematiky rizikového chování
- monitorování vztahů ve třídách prostřednictvím dotazníkových šetření a informací od třídních učitelů
- pravidelná kontrola schránky důvěry a řešení problémových situací žáků

Metodik prevence byl informován třídními učiteli o problémech a situacích, které ve svých třídách řešili a které poukazovaly na rizikové chování jednotlivců nebo skupiny:

Hodnocení plnění plánu práce školního metodika prevence 2019/2020

V průběhu školního roku bylo postupováno podle Plánu ŠMP s ohledem na potřeby třídních učitelů i ostatních vyučujících, na potřeby zákonných zástupců a samozřejmě i situací, které vyplynuly v danou chvíli a musely se neprodleně řešit. Školní poradenské pracoviště pracuje (pracovalo) ve složení ŘŠ, VP, ŠMP, TU. Naplánované preventivní programy a aktivity nebyly splněny z důvodu uzavření škol v plné míře, nicméně ve všech třídách proběhly v rámci třídnických hodin preventivní aktivity. Ve 4.ročníku a 6.ročníku preventivní programy proběhly a zároveň se realizovalo sociometrické šetření. Případné nežádoucí jevy byly řešeny neprodleně v rámci poradenského pracoviště se žáky i zákonnými zástupci. Vždy byl vyhotoven zápis z těchto jednání.

Mapování nežádoucích jevů na škole - 2019/2020

Hodnotící dotazník prevence rizikového chování na škole 2019/2020

	Základní škola (a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)										
		1. tř.	2. tř.	3. tř.	4. tř.	5. tř.	6. tř.	7. tř.	8. tř.	9. tř.	Celkem
Kouření	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>							1	4	1	6
Alkohol	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>										
„měkké drogy“	<i>reálná zjištění</i>										
(marihuana)	<i>podezření</i>										
„tvrdé drogy“	<i>reálná zjištění</i>										
(ostatní)	<i>podezření</i>										
Šikana	<i>vytlačení jednotlivce z kolektivu</i>						1	1		1	3
	<i>psychická šikana</i>										
	<i>fyzická šikana</i>										
	<i>lynčování</i>										
	<i>nepodložená podezření kyberšikana</i>							1		1	2
Záškolení	<i>do 10 neoml. hodin</i>										
	<i>nad 10 neoml. hodin</i>										
Kriminalita	<i>násilné povahy</i>										
(činy jinak označované za trestné)	<i>majetkové povahy</i>										
	<i>pod vlivem návykové látky</i>										
Týrání dítěte	<i>reálná zjištění</i>										

	<i>podezření</i>										
<i>Zneužívání dítěte</i>	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>										
<i>Zanedbávání dítěte</i>	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>										
<i>Gamblerství</i>	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>										
<i>Jiné</i>	<i>reálná zjištění</i>										
	<i>podezření</i>										
Celkem							1	3	4	3	11

Ve třídách I.S a II.S jsme ve školním roce 2019/2020 neřešili žádný nežádoucí jev.

Plán práce školního metodika prevence, schválený vedením školy, byl splněn v rámci časových možností školy (září-únor). Základem je výborná spolupráce poradenského pracoviště s vedením školy, vyučujícími, všemi zaměstnanci školy a zákonnými zástupci.

3. Přílohy

3.1Krizový plán školy

Záškoláctví, postup při řešení, výchovná opatření

Doba a způsob uvolňování žáka z vyučování:

Krátkodobá absence – třídní učitel na základě písemné omluvy zákonným zástupcem

Absence delší než 2 dny – ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce po vyjádření třídního učitele

Zákonný zástupce je povinen sdělit škole důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti písemně, telefonicky nebo e-mailem. Po návratu žáka do školy doloží do tří dnů školního vyučování důvody písemně na omluvném listu v žákovské knížce. Pokud tak neučiní, třídní učitel ho kontaktuje ihned telefonicky nebo dopisem. Pokud tak neučiní ani po upozornění třídního učitele, je tato nepřítomnost hodnocena jako neomluvená. Za záškoláctví je považováno i porušování léčebného řádu. Škola může požadovat, pokud je to nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem (pokud přesáhne 3 dny nebo ve zcela výjimečných případech i kratší). V případě podezření na záškoláctví třídní učitel pořizuje kopii týdenní absence pro případ ztráty třídní knihy.

Na škole je zřízen výchovný tým, který bude koordinovat řešení záškoláctví, šikany a dalších výchovných problémů ve složení

Mgr. Radek Behenský, ředitel školy,

Bc. Petra Chýlová, DiS., školní metodik prevence

Mgr. Lýdia Milanovská, výchovný poradce a

příslušný třídní učitel.

Třídní učitel informuje výchovnou poradkyni vždy a ihned o podezření či skutečné neomluvené a zvýšené omluvené nepřítomnosti. Ta tyto údaje vyhodnocuje a informuje ředitele školy.

Řešení neomluvené absence:

Do 10 neomluvených hodin – řeší třídní učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru (pozdání doporučeným dopisem), provede zápis (viz. protokol č. 1), který podepíše zákonný zástupce (ten obdrží kopii).

Nad 10 neomluvených hodin – svolává ředitel školy výchovný tým za přítomnosti zástupce sociálně právní ochrany dětí (pozdání rodičů doporučeným dopisem), provede zápis (viz protokol č. 2).

Nad 25 neomluvených hodin – ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví příslušnému orgánu (viz protokol č. 3) sociálně právní ochrany dětí.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba hlášení o zanedbání školní docházky poslat Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému obecnímu úřadu.

Návrh výchovných opatření, sníženého stupně z chování:

do 3 hodin důtka třídního učitele

do 7 hodin důtka ředitele školy

do 10 hodin druhý stupeň z chování

nad 10 hodin třetí stupeň z chování

Protokol č. 1: Záznam o pohovoru o neomluvené nepřítomnosti žáka

Jméno žáka /žákyně	
Datum narození	
Bydliště	
Škola/ročník/třída	

Zákonní zástupci žáka navštívili školu:

- na vyzvání

- z vlastního zájmu

Účastníci pohovoru (jméno a pracovní zařazení zaměstnance školy):

Stanovisko výchovného poradce:

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru.

V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Razítko školy:

Podpis třídního učitele / učitelky, ostatních zaměstnanců školy:

Podpis zákonných zástupců:

Protokol č. 2: Zápis z výchovné komise k řešení neomluvené nepřítomnosti žáka

Jméno žáka /žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola – třída - ročník:	

Účastníci jednání: zákonní zástupci žáka

třídní učitel

výchovný poradce

vedení školy

kurátor sociálně-právní ochrany dětí

školní metodik prevence

zástupce rady školy

ostatní

Předmět jednání:

Výchovná opatření:

Zapsal/a/:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.

V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Razítko školy:

Podpis zákonných zástupců:

Podpis ředitele školy:

Podpis ostatních zúčastněných:

Přestupková komise obce Kamýk nad Vltavou

OZNÁMENÍ O ZANEDBÁNÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Žák/žákyně:		Bydliště:
R.Č.:	Ročník:	
Rok školní docházky:		
Počet zameškaných hodin celkem:		Dítě je ve výchově: 1) zákon. zástupců: a) obou rodičů b) pouze otce c) pouze matky 2) ostatní:
Z toho neomluveno:		
Jedná se o záškoláctví: a) jednorázové b) opakované		

Zákonný zástupce:	Bydliště/sídlo:
Zaměstnavatel:	
Zákonný zástupce:	Bydliště/sídlo:
Zaměstnavatel:	

Opatření k řešení záškoláctví přijatá školou:

1/ Ve věci neomluvené absence byli dne:

zákonní zástupci žáka písemně vyzváni k návštěvě školy.

2/ Pohovor se zákonnými zástupci žáka se konal dne:

3/ Ve spolupráci třídního učitele s lékařem byla ověřena fakta (věrohodnost omluvenky, porušování léčebného řádu apod.).

4/ Výchovným poradcem bylo zpracováno vyjádření k případu záškoláctví.

5/ Vzhledem k pokračujícímu záškoláctví žáka byli dne:

zákonní zástupci písemně pozváni do školy na jednání výchovné komise.

6/ Jednání výchovné komise se konalo dne:

7/ Záškoláctví přesáhlo 25 neomluvených hodin a pokračuje a oznamuje se jako přestupek na přestupkovou komisi obce Kamýk nad Vltavou.

Poznámka:

Datum:

Třídní učitel/učitelka:

Ředitel školy:

Razítko školy

Přílohy:

(podklady k jednání přestupkové komise)

1. Kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy.
2. Kopie zápisu z pohovoru se zákonnými zástupci žáka.
3. Písemné vyjádření výchovného poradce.
4. Kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka na jednání výchovné komise.
5. Kopie zápisu z jednání výchovné komise.

Projevy šikany, prevence, postup při řešení a výchovná opatření

Každý pedagogický pracovník důsledně a systematicky vede žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektující identitu a individualitu žáka a rozvíjí zejména:

Pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka

Respekt k individualitě každého jedince

Etické jednání (humanita, tolerance)

Jedná v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost

Prohlubuje si své znalosti a dovednosti v tomto oboru

Učí žáky přijímat všeobecné hodnoty společnosti, identifikovat se s nimi a jednat v jejich duchu v každodenním životě

Věnuje se problémům dětí na třídnických hodinách, hovoří s nimi

Podporuje celoškolské akce, humanitární akce, podíl žáků 2. stupně na organizaci akcí pro žáky 1. stupně, činnost školního klubu a jeho spolupráci se školní družinou, které jsou zahrnuty v minimálním preventivním programu

Snaží se organizovat třídní akce mimo školu (výlety, exkurze), kde je možné vztahy rozvíjet.

Projevy šikanovaného žáka:

Žák je o přestávkách osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády. Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními. O přestávkách hledá přítomnost učitelů. Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený. Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči. Žák se stává se uzavřeným. Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje. Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené. Má zašpiněný nebo poškozený oděv. Stále postrádá nějaké věci. Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy. Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy. Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole. Má odřeniny, modřiny, škrábance, řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

JE TŘEBA VĚNOVAT POZORNOST MLADŠÍM ŽÁKŮM A NOVĚ ZAŘAZENÝM ŽÁKŮM DO TŘÍDY.

Mezi další projevy obvykle patří: posměšné poznámky, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet, kritika žáka, výtky na jeho adresu pronášené nepřátelským, nenávislným, pohrdavým tónem, nátlak na žáka dávat peněžní dary, platit za někoho, příkazy vedoucí k podřizování, nátlak na vykonávání nemorálních a trestných činů či spoluúčasti na nich, honění, strkání, šťouchání, rány, kopání pokud je oběť neoplácí, rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Postup při řešení šikanování:

Při jakémkoliv náznaku šikany učitel informuje výchovnou poradkyni, která informuje ředitele školy.

Výchovná poradkyně a školní metodik prevence provedou:

rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, rozhovor s obětí

nalezení vhodných svědků, individuální konfrontační rozhovory se svědky (ne s oběťmi agresory), rozhovor s agresory (jednotlivě), případně konfrontace mezi nimi

zajištění ochrany oběti

navrhne opatření, která konzultuje s třídním učitelem a ředitelem školy

provede zápis šetření

Návrh výchovných opatření:

při jakémkoliv prokázaném druhu šikanování druhý stupeň z chování

diagnostika třídního kolektivu; doporučení třídě, rodičům navštívit kurzy SVP

V mimořádných případech:

projednání případu ve výchovném týmu se zákonnými zástupci

doporučení rodičům na realizaci dobrovolného pobytu v diagnostickém zařízení

podání návrhu k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy

vyrozumění policejního orgánu, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování

je důležitá součinnost všech vyučujících

udělovat výchovná opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, ředitelská důtka) během školního roku – nečekat až na poradu, pokud mají být tato opatření výchovná a preventivní, je nutné svolat neprodleně mimořádnou pedagogickou radu

nejdříve upozornit rodiče - návštěva ve škole nebo písemnou formou (dopisem), pokud se nedostaví, nechat si od zákonných zástupců podepsat, že byli upozorněni. (musíme mít prokazatelnou formu o předané informaci rodičům!)

třídní učitel informuje ředitele školy ihned o nutnosti udělení důtky třídního učitele i ředitelské důtky (pokud už uskutečnil všechna opatření – rozhovor se žákem, zákonnými zástupci)

ředitelskou důtku je třeba projednat na mimořádné pedagogické radě a udělat zápis

VE VŠECH PŘÍPADECH POSUZOVÁNÍ PORUŠOVÁNÍ ŠKOLNÍHO ŘÁDU A PRAVIDEL ŠKOLY JE TŘEBA POSTUPOVAT DLE INDIVIDUÁLNÍCH OKOLNOSTÍ, TAK ABY VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ BYLA ÚČINNÁ.

Metodický pokyn „Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí škol a školských zařízení“

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. **Patří sem také alkohol nebo tabák.** To, co je považováno za OPL, jedy a

prekursory, stanoví ve svých přílohách zákon o návykových látkách.¹ Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.² Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci nebo studenti (dále jen žáci) omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají. Při řešení problematiky spojené s užíváním návykových látek je třeba spolupracovat s celou řadou institucí. Spolupráce musí být navázána dříve, než nastanou problémy. Je třeba si vybudovat korektní vztahy s obvodním (místním) oddělením Policie ČR a znát kontakt na specialistu Policie České republiky na oddělení (odboru) obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na okresním (obvodním, městském) ředitelství, popř. správě kraje nebo správě hl.m. Prahy, který se zabývá odhalováním a dokumentováním kriminality dětí, závadového chování dětí, trestnou činností páchanou na mládeži a závadovým jednáním a spolupracuje se školami a školskými zařízeními. V rámci vytváření preventivních programů je užitečné být v kontaktu s Preventivně informační skupinou Policie ČR, která je zřízena u okresních (obvodních, městských) ředitelství policie. Dalšími důležitými kontaktními místy jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí v obcích s rozšířenou působností, pracoviště městské (obecní) policie, školská poradenská a preventivně výchovná zařízení, regionální nestátní a neziskové organizace apod.

Doporučené postupy školy

(1) Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.

¹ § 2 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.

² § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

- (2) Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
- (3) Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.
- (4) Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
- (5) Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
- (6) Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
- (7) Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
- (8) Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- (9) Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
- (10) V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit.³ Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

- (1) Prostory školy je třeba označit viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.⁴ Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.

³ § 8 odst. 1 b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

⁴ § 9 odst. 1 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

(2) Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit sankce za porušování tohoto zákazu.⁵

Konzumace tabákových výrobků ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutnému v další konzumaci zabránit.

(2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.⁶

(4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

(5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

ALKOHOL

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.⁷

(1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.⁸

(2) Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

⁵30 odst. 1 c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

⁶příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

⁷§ 12 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

⁸§ 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- (8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- (9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálněprávní ochrany dítěte.⁹ Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- (12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník

⁹ § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

obdobným postupem jako je uvedeno odbodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.¹⁰
- d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

9 § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

OPL

¹⁰příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo.¹¹ Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

(1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu.

(2) Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí,¹² se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

¹¹ § 187, § 187a, § 188 a § 188a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹² § 167 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

(9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

(10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.¹³ Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(11) V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

(13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

(14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepiše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

(1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

(2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

(3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

¹³ § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

(4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

(5) Pokud v rámci tohoto podezření zjistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

(1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

(2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

(3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

(4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

(1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

(2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

(3) O nálezů sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.

(4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

(5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

(1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

(2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

(3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

PŘEDÁVKOVANÍ TLUMIVÝMI LÁTKAMI

Heroin, braun, metadon, rohypnol a jiné prášky „na spaní“ nebo „na uklidnění“, toluen a další ředidla, která se čichají, A také alkohol, zejména v kombinaci se vším už vyjmenovaným.

Jak předávkovaný vypadá:

- je utlumený nebo v bezvědomí, nereaguje, hroutí se nebo leží, má bledou, Šedou nebo namodralou kůži, studený pot.

Co dělat:

- snažit se ho udržet při vědomí: mluvit na něj, nutit ho, aby odpovídal, chodit s ním, nenechávat ho o samotě, při zvracení ho podržet v předklonu, aby se neudusil

Pokud se to nedaří:

1. Zavolat záchranku 155 (nejlépe poprosit někoho, aby to udělal) a

2. zjistit, jestli dýchá, zkontrolovat tep

3. pokud nedýchá:

- zkontrolovat, jestli nemá něčím (zvratky) ucpaná ústa, případně je vyčistit; vytáhnout zapadlý jazyk;
- položit předávkovaného na záda, chytit jeho hlavu oběma rukama zezadu pod bradou, vysunout bradu dopředu a nahoru - hlava jev záklonu, tím uvolníte dýchací cesty;
- prsty mu ucpat nos, zhluboka se nadechnout, jednou mu silně vdechnout do plic, pustit nos a počkat na reakci;
- pokud nezačal dýchat, provádět umělé dýchání (v normálním tempu - asi 15 vdechů za minutu) až do příjezdu sanitky.

4. Pokud nedýchá a nemá hmatný tep, přidáte k umělému dýchání masáž srdce - napnutýma rukama rytmicky stlačovat hrudník

(frekvenci 100 stlačení za minutu) v dolní třetině hrudní kosti poměru 30 stlačení hrudníku ku 2 vdechům.

ZÁCHVAT KŘEČÍ

Kdy se to stává:

- nejčastěji v abstínu, když dojdou rohypnoly, nitrazepamy, rivotrily, výjimečně bílý heroin (po vysokých dávkách), ale i alkohol;
- někdy po dávce pervitinu nebo bílého heroinu.

Jak to vypadá:

- Rychlý začátek - náhlý pád ze sedu nebo stoje, záškuby rukou, nohou, někdy svalů v obličeji a krku (hlava je stočená na stranu), někdy až prohnutí zad „jako luk“, postižený osobě neví, z úst mu vytékají sliny.
- Pokud je záchvat lehký, trvají křeče pár minut, pak se postižený zklidní, je ale stále v bezvědomí, po delší době se může sám probrat, neví, co se s ním dělo.
- Hrozí udušení zvratky nebo slinami nebo poranění při pádu a záškubech.

Co dělat:

- Silou podržet hlavu, případně končetiny, předcházet možným zraněním v průběhu záchvatu.
- Uložit do stabilizované polohy na boku, aby odtékaly sliny, případně zvratky, a nezapadl jazyk, kontrolovat tep a dech.
- **volat záhranku 155**

AKUTNÍ STAV ZMATENOSTI, AKUTNÍ ÚZKOST, BLUDY, HALUCINACE**Kdy se to stává:**

- po pervitinu, tripech, extázi, velkém množství alkoholu, v abstínu, když dojde heroin, rohypnoly, alkohol.

Jak to vypadá:

- Změněné vnímání reality - postižený vidí ve všem nebezpečí, pronásledovatele, je podezřívavý, nedůvěřivý (tzv. stíha), někdy dokonce nepoznává své známé, někdy vidí na svém těle hmyz nebo červy nebo se jeho tělo divně mění, nevěří přesvědčování, že se mu to „jen zdá“. Trpí úzkostí a strachem, neklidem, dělá rychlé pohyby a nesmyslné nebo jen částečně pochopitelné činnosti (skrývá se, slovně i fyzicky útočí na ostatní, aby se přiznali, aby ho nechali být...).

Co dělat:

- Být s ním, mluvit na něj klidně, tišším hlasem, vysvětlovat, že jeho stav souvisí s požitím drogy, že mu skutečné nebezpečí nehrozí a že mu věříte, že on to cítí zcela reálně, a že s ním zůstanete. Pokud dovolí fyzický kontakt, vzít ho za ruku, loket, kolem ramen.
- Nikdy nenechávat dotyčného o samotě, bez dozoru, nedělat náhlé a rychlé pohyby nebo akce, které mu dopředu neoznámíte, nemluvit pokradmu s jinými osobami, prostě nezadávat důvody k posílení jeho paranoidity.
- Pokud se stav nezlepšuje nebo dotyčný ohrožuje sebe nebo okolí, volat záhranku 155.

Hasiči: 150

Rychlá záchranná pomoc: 155

Policie: 158

První pomoc

Zjistíme, zda postižený dýchá

DÝCHÁ x NEDÝCHÁ

Obnovení průchodnosti dýchacích cest

2 – 3 hluboké umělé vdechy

Zjistíme, zda je hmatný puls

HMATNÝ x NEHMATNÝ

Ostatní první pomoc: Zahájíme umělé dýchání v kombinaci s nepřímou masáží srdeční

- rytmicky stlačovat hrudník asi 80 až 100 krát za minutu (včetně vdechů)
- střídat přibližně 15 stlačení hrudníku s dvěma umělými vdechy

Pokračujeme do příjezdu odborné pomoci – viz Traumatologický plán

Jak řešit případy související s krádežemi a vandalismem v prostředí školy

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

(1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

(2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu, školské zařízení ve vnitřním řádu:

- a) zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit nebo
- b) ředitel školy ve školním řádu určí způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě.

(3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- (1) O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- (2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- (3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byli-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

- (1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- (2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- (1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

14 § 433 a 434 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- (2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- (3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Podezření na týrané dítě

Pojem „syndrom CAN“ je zkratkou z původně anglického termínu Child Abuse and Neglect. Toto pojmenování zahrnuje týrané, zneužívané a zanedbávané dítě – v české terminologii je pojem překládán jako syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte. Tento syndrom můžeme definovat jako jakékoliv nenáhodné, vědomé i nevědomé konání rodičů, vychovatelů nebo jiné osoby vůči dítěti, které je v dané společnosti nepřijatelné nebo odmítané a které poškozuje tělesný, duševní i společenský stav a vývoj dítěte, v krajním případě způsobuje dokonce jeho smrt (Dunovský, 1995). S rozvojem dětského lékařství, ale i dalších lékařských oborů si lékaři zhruba od poloviny dvacátého století více všímali vážných zranění a poškození dětí, která byla způsobena očividně jinak než náhodným úrazem, tedy

záměrně. Tuto skutečnost zkoumali podrobněji a zjistili, že nejčastěji tato zranění dětem způsobují jejich nejbližší – tedy rodiče, další příbuzní či lidé, podílející se na jejich výchově – ty osoby, kterým děti důvěřují nejvíce a které by je měly chránit. I z tohoto důvodu to představuje pro dítě velmi traumatizující zkušenost. Pojem syndromu CAN se formoval postupně. V roce 1962 popsal lékař C. H. Kempe „syndrom bitého dítěte“, soubor neobvyklých poranění dětí, která nemohla být způsobena úrazem. Podobně byl popsán také syndrom nenáhodných zranění dítěte. Hlubší poznávání a odhalování tělesného týrání dítěte ukázalo, že všechny děti, které jsou vystaveny tělesnému týrání, trpí také psychicky i emocionálně. Toto poznání přispělo k doplnění syndromu bitého dítěte o psychické týrání. V 60. a 70. letech 20. století se k této problematice přidává i sexuální zneužívání dětí a je tak formulován syndrom CAN. V českém prostředí se tímto závažným termínem významně zabýval profesor Jiří Dunovský, který v roce 1992 založil Dětské krizové centrum (www.dkc.cz), první zařízení v naší zemi orientované na problematiku dětí se syndromem CAN.

Práva dětí jsou také součástí samostatných právních norem, jako je například Úmluva o právech dítěte (blíže www.detskaprava.cz).

Neoznámení nebo nezabránění trestnému činu týrání svěřené osoby je trestným činem a to platí pro všechny osoby, které se věrohodným způsobem tuto skutečnost dozví. Oznámení o podezření na týrání svěřené osoby je nutné podat Policii ČR nebo příslušnému OSPOD (Orgán sociálně právní ochrany dítěte) podle místa trvalého bydliště dítěte. Ohlásit podezření z týrání, zneužívání či zanedbávání dítěte lze i anonymně.

Jak již bylo řečeno výše, syndrom CAN představuje závažný společenský problém, jehož podstatou je hrubý, odmítavý, ponižující přístup k dítěti. Ohrožuje nejen jeho zdraví, ale i jeho důstojnost. V odborné literatuře nalezneme více forem ubližování dítěti, avšak každou z nich lze považovat za nepříznivou pro dítě, **vážně ohrožující jeho tělesný, psychický, sociální i emoční vývoj**. Jeho důsledky si děti mohou nést v celém svém dalším životě i ve vztazích vůči lidem, mohou přestat vnímat svět jako bezpečné místo. Dítě se nemůže nebo dokonce nesmí svěřit se svými problémy, zážitky, starostmi ani radostmi svým rodičům nebo dalším blízkým. Může se stydět, prožívat pocity viny. Důvodů, proč rodiče nechtějí znát problémy svých dětí, je mnoho. Jedním z nich je např. nedostatek času. Náléhavé problémy rodiče bez řešení odsunou, dítě nařkne ze lži a konflikt je okamžitě vyřešen. Neuvědomují

si, že dítěti nejen v jeho situaci nepomohli, ale dokonce mu ublížili. Dítě se pak cítí bezmocné.

Formy syndromu CAN

1. fyzické týrání
2. psychické týrání
3. sexuální zneužívání
4. zanedbávání
5. systémové týrání
6. sekundární viktimizace

Rizikové děti

- Odlišnost dítěte: nízká porodní váha, děti se syndromem hyperaktivity, mentální retardace, vývojové opoždění, smyslové vady.
- Děti dráždivé, neklidné, zlostné, provokativní versus apatické, plačtivé, úzkostné.
- Děti nesplňující očekávání rodičů, tedy děti s lehce sníženými intelektovými schopnostmi, děti ve škole neprospívající, děti tělesně neobratné, nešikovné.
- Holčičky výrazně ženských tvarů, jemné, koketní, mazlivé.

Rizikové situace

- Styk rizikového dítěte s rizikovým dospělým.
- Náhradní rodinná péče.
- Rozvodová situace, manželské neshody, neplánované otěhotnění – nechtěné dítě, hmotná bída, stres.
- Brutalita v médiích a vysoká tolerance k násilí.

Následky syndromu CAN

Následky syndromu CAN se projevují řadou příznaků a reakcí, krátkodobých nebo dlouhodobých. Reakce se liší v závislosti na věku dítěte a jeho osobnostním založení. Pokud příznaky trvají déle, přecházejí postupně do posttraumatické stresové poruchy (reakce na závažný stres).

Nejčastější pozorované následky:

- Selhávání ve škole, útky z domova, agrese, odmítání komunikace.
- Neurotické poruchy, tenze, poruchy spánku, úzkost, pocity viny, sebeobviňování, fobie, depresivní stavy, sklony k sebevraždě.
- Psychosomatické reakce.
- Poruchy sexuálního chování.
- Poruchy v sociálních vztazích: nízké sebehodnocení, poruchy komunikace, poruchy interpersonálních vztahů, neschopnost empatie.
- Zneužívání návykových látek, závislost.
- Poruchy individuálního vývoje dítěte.

Jak postupovat?

Pokud se věrohodným způsobem dozvíme o týrání, zneužívání či zanedbávání žáka, máme oznamovací povinnost. Oznámíme podezření na OSPOD a Policii ČR. Pokud se žák svěřívá nám osobně, platí zde jasné zásady – brát sdělení žáka velmi vážně (ubezpečit o tomto samotného žáka) a snažit se co nejrychleji zajistit jeho bezpečí. Zároveň se obrátit na některou službu ze sítě podpůrných organizací.

Případ na podezření z rasismu, xenofobie

Xenofobie

Představ si, že bychom byli všichni naprosto stejní. Líbilo by se ti to?

Asi ne. A přece máme strach z lidí, které neznáme. Máme k nim předsudky, tedy nespravedlivě jim přisuzujeme vlastnosti, které nikdy neměli, a věci, které nikdy neudělali. Proč tomu tak je? Příčinou je strach ze všeho neznámého a cizího. Tomuto strachu říkáme xenofobie. Xenofobie je velmi nebezpečná. Je jako nemoc, pokud se jí nebráníme, můžeme hodně ublížit jiným i sobě. Existuje jen jeden lék na xenofobii a tím je poznávání cizího. Xenofobii charakterizují projevy odporu, nepřátelství, ale i nedůvěra ke všemu cizímu a strach ze všeho cizího. Konkrétním projevem je nepřátelství k lidem jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženského přesvědčení, kultury, tradici a projevující se navenek odporem a nepřátelstvím vůči imigrantům (přistěhovalcům), ale i cizincům s trvalým pobytem, uprchlíkům, apod. Někdy je tento pojem užíván jako obecný termín pro rasismus,

antisemitismus a nacionalismus. Stejně jako rasismus je předsudkem, který vytváří negativní názor bez jakékoliv znalosti nebo smyslu.

Rasismus

Rasismus je názor, který tvrdí, že někteří lidé jsou nadřazení a jiní méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase. Rasisti definují rasu jako skupinu lidí stejného původu. Rozlišují různé rasy (a rasové podtypy) podle fyzického charakteru, jako je barva kůže nebo kvalita vlasů, apod. Slovo „rasismus“ se používá k označení agresivního či ponižujícího chování k příslušníkům „jiné rasy“. Rasismus bývá někdy podporován vědeckými i pseudovědeckými teoriemi, náboženstvím a tradovanými předsudky.

Rasa

V současné době převládají vědecké teorie, které rasu považují za přežitý termín bez reálného obsahu patřící k minulosti. Tyto teorie vnímají rasu jako „sociální konstrukt“ (společensky vytvořenou představu), která nemá své biologické opodstatnění. Přesto se pojem stále používá. Například v anglickém jazyce a v anglosaských zemích, kde bývá užíván hlavně jako synonymum k výrazům „národ“, „národnost“, „etnikum“. Britské zákony definují rasu jako „skupinu osob, definovaných barvou, národností, etnicitou nebo národnostním původem“.

Etnikum

Velký sociologický slovník (rok vydání 1996) definuje etnikum jako populace s následujícími rysy: Je převážně biologicky sebe reprodukující, sdílí společné základní kulturní hodnoty, realizované ve zjevné jednotě v kulturních formách, tvoří jedno komunikační a interakční pole a příslušnost k této populaci se samo identifikuje a je identifikována jinými.

Předsudek

Předsudek je přisuzování vlastností lidem dopředu, aniž bychom je znali.

Rasová diskriminace

Rasová diskriminace je chování, které znevýhodňuje práva jiného člověka z důvodu jeho etnického, národního nebo rasového původu.

Antisemitismus

Antisemitismus je zaujatost různého charakteru proti Židům, založená na jejich zkresleném obrazu, jako by byli zcela odlišní než ostatní lidé. Může se jednat o různé formy zaujatosti jako je omezování, ponižování, omezování v základních lidských právech (vyloučení ze společnosti, násilné chování, vysídlování, až vyvražďování). Nejstrašnějším projevem antisemitismu byla nacistická ideologie o čistotě rasy po nástupu Adolfa Hitlera k moci. Během druhé světové války bylo v koncentračních táborech zavražděno 6 miliónů Židů.

Intolerance

Intolerance je nesnášenlivost, nedostatek úcty k jiným způsobům chování a jednání, nedostatek respektu k jinému přesvědčení či víře než je naše. Projevuje se zákazem odlišných způsobů chování či názorů než jsou naše vlastní. Může také znamenat, že se s některými lidmi nezachází odpovídajícím způsobem (např. kvůli sexuální orientaci).

Nacionalismus

Nacionalismus je politický směr a ideologie vycházející z přesvědčení o výjimečnosti a zpravidla i nadřazenosti vlastního národa, upřednostňují národnostní princip před občanským. Proklamuje tzv. tradiční společenské hodnoty a je těžké jasně oddělit, kde končí vlastenectví, které je považované za pozitivní a začíná nacionalismus. Proto bývá považován za nejproblematictější odrůdu extremismu. Nacionalisté odmítají rovné uplatňování lidských a občanských práv a v jejich programech se objevují otevřené nebo skryté prvky rasismu, xenofobie a antisemitismu.

Jak postupovat?

Pokud se věrohodným způsobem dozvíme o podezření z rasismu nebo xenofobie, máme oznamovací povinnost. Oznamujeme na OSPOD a Policii ČR. Pokud se žák svěří nám osobně, platí zde jasné zásady – brát sdělení žáka velmi vážně (ubezpečit o tomto samotného žáka) a snažit se co nejrychleji zajistit jeho bezpečí v této oblasti. Tuto skutečnost neprodleně oznámí třídní učitel nebo metodik prevence zákonným zástupcům a pozve je k osobnímu jednání ve škole, z kterého provede zápis. Toto platí i v případě, kdy se bude jednat o žáka, který bude svými názory a jednáním ohrožovat ostatní. Případně se obrátit na některou službu ze sítě podpůrných organizací.

Poruchy příjmu potravy

Titulní stránky časopisů, televizní pořady, reklamy, internetové reklamy, různé letáky; všude kolem nás je plno krásných modelek s ideální postavou. Avšak poslední dobou narůstá v České republice počet obézních spoluobčanů. I proto jsou v evropských statistikách Češi uváděni na předních příčkách mezi nejotylejšími národy. Tento rozpor mezi tím, čím bychom chtěli být a tím, čím jsme, je často výchozím bodem pro poruchy příjmu potravy. I tak základní věc, jako je jídlo, se může stát vážným problémem. Více se projevuje u dívek než u chlapců, ale nebezpečí je tu pro obě pohlaví.

Otestuj se:

Tento test je určen převážně pro dívky, ale klukům taky něco napoví:
http://www.pppinfo.cz/vyzkousejte_test.asp

Mentální anorexie:

Je porucha příjmu potravy charakterizovaná úmyslným snižováním váhy. Ohrožuje nejčastěji dospívající a mladé dívky (méně často chlapce a mladé muže). Rizikový věk je 13 – 20 let. Nemocní nejsou spokojeni se svou postavou, a proto chtějí rychle a hodně zhubnout, záměrně odmítají potravu, nadměrně cvičí, užívají projímadla nebo léky na odvodnění. BMI klesá pod 17,5. Nemocní mají intenzivní strach z nárůstu hmotnosti navzdory podvázce, dochází k narušenému vnímání vlastního těla (i když mají podváhu, připadají si o mnoho silnější než ve skutečnosti). Své onemocnění často popírají, i přes obavy a reakce okolí.

Co je to BMI?:

<http://www.vypocet.cz/bmi>

Mentální bulimie:

Je opět porucha příjmu potravy, charakterizovaná opakujícími se záchvaty přejídání a přehnanou kontrolou tělesné váhy. Riziková věková kategorie je 15 – 25 let. Nemoc se může, ale nemusí, rozvinout z mentální anorexie (ale také naopak). U některých nemocných se pravidelně střídají anorektická a bulimická období.

Člověk, který trpí bulimií, střídavě pocituje náhlou neovladatelnou chuť k jídlu, která vede k (pravidelným) záchvatům přejídání, po nichž se jídla zbavuje úmyslně vyvolaným zvracením, projímadly nebo léky na odvodnění. Tyto záchvaty jsou provázeny sebeobviňováním („*Jsem k ničemu, zase jsem to nezvládl/a, už to nikdy nesmím udělat*“).

Jak postupovat?

Pokud u sebe odhaluješ tyto příznaky, pak se řadiš k ohroženým osobám. Obrat' se na své rodiče, třídního učitele, učitele tělocviku nebo metodika prevence ve škole. Nebo se podívej na stránky www.anabell.cz, kde najdeš odkazy na linku bezpečí či internetovou poradnu.

Pokud se věrohodným způsobem dozvíme o ohroženém žákovi v oblasti poruch příjmu potravy, máme oznamovací povinnost. Pokud se dítě svěří nám osobně, platí zde jasné zásady – brát sdělení žáka velmi vážně (ubezpečit o tomto samotného žáka) a snažit se zajistit jeho fyzické a psychické bezpečí. Neprodleně dát vědět zákonným zástupcům, pozvat je na osobní jednání, z kterého metodik prevence provede zápis. Případně se obrátit na některou službu ze sítě podpůrných organizací.

Extrémní sportovní činnosti

Extrémní sport

je v původním významu sport, jehož provozování je spojené s vyšším rizikem a doprovázené je domnělým zvýšením hladiny adrenalinu v krvi (ve skutečnosti jde o endorfin, dopamin a serotonin). V dnešní době jsou k extrémním sportům řazeny také sporty, které nejsou příliš propagovány či podporovány na komerční úrovni a jejichž provozování se omezuje na nepříliš početné skupiny nadšenců.

Jak postupovat?

Pokud se věrohodným způsobem dozvíme o podezření z účasti žáka na extrémní sportovní činnosti, máme oznamovací povinnost. Škola toto oznamuje neprodleně zákonným zástupcům. Pokud se žák svěří nám osobně, platí zde jasné zásady – brát sdělení žáka velmi vážně a snažit se zajistit jeho bezpečí v této oblasti. Tuto skutečnost neprodleně oznámí třídní učitel nebo metodik prevence zákonným zástupcům a pozve je k osobnímu jednání ve škole, ze kterého provede zápis. Opětovně žáka upozornit na bezpečné chování a rizika spojená s extrémním sportem. Případně se obrátit na některou službu ze sítě podpůrných organizací.

3.2 Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou prevence rizikového chování

- název, kontakty, popis činnosti

PREV-CENTRUM, občanské sdružení

Meziškolská 1220/2

169 00 Praha 6

Tel. 233 355 459

www.prevcentrum.cz

ředitel: Mgr. Ondřej Počarovský

- nabízejí kurzy pro lektory prevence, dlouhodobý program primární prevence pro žáky 6. až 9. tříd ZŠ, interaktivní semináře pro studenty SŠ, semináře pro pedagogy, semináře pro rodiče, vydávání informačních a kontaktních materiálů pro veřejnost, výzkumy četnosti užívání návykových látek

INSTITUT FILIA

Sokolovská 26

120 00 Praha 2

filia@telecom.cz

kontaktní osoba: Dagmar Nováková 603 73 53 77

- preventivní programy ve školách (MŠ, ZŠ, SŠ), vzdělávání pedagogů, sociálních pracovníků a dalších, vydávání informačních materiálů

Centrum etické výchovy a prevence sociálně patologických jevů – CEVAP

Žerotínova 42

130 00 Praha 3

Tel. 604 888 141

e-mail: rozehnalova@cevap.cz, www.cevap.cz

Nadace Naše dítě

nadace@nasedite.cz

Linka právní pomoci 777 800 002 - právní rady týkající se dítěte

Liga lidských práv - Centrum pro právní ochranu dětí

Adresa: Londýnská 31, 122 00 Praha 2

E-mail: deti@llp.cz, <http://www.llp.cz>

Popis činnosti: Liga lidských práv je sdružení právníků zabývajících se ochranou lidských práv ohrožených a znevýhodněných skupin ve společnosti. Její program „Centrum pro právní ochranu dětí“ poskytuje od roku 2001 sociálně-právní pomoc rodinám s ohroženými dětmi. Předností Centra je součinnost právníka, psychologa a sociálního pracovníka s důrazem na kvalifikovanou právní pomoc. Centrum se také zabývá připomínkováním a působením na systémové změny v oblasti dětských práv v ČR.

Servis pro práva dítěte

Moskevská 50, 101 00 Praha 10

Tel. 271722534

E - mail: sppd@seznam.cz, www.sppd.cesky-dialog.net

Popis činnosti: Sdružení podporuje veškeré aktivity, které směřují ke zlepšení života dětí a jejich rodin. Cílem sdružení je hledat cesty k vzájemnému porozumění a respektu.

Česká společnost na ochranu dětí, o.s. - nevládní organizace, jejímž cílem je naplňování Úmluvy o právech dítěte

Ruská 87, 100 00 Praha 10

Tel. 272 736 263

Vládní kampaň STOP násilí na dětech

Vláda České republiky realizuje vládní kampaň STOP násilí na dětech

Úřad vlády České republiky
Sekretariát Rady vlády ČR pro lidská práva
Vladislavova 4
100 00 Praha 1
info@stopnasilinadetch.cz

Cíl:

- zvýšit povědomí veřejnosti o násilí, formách, příčinách, následcích
- přispět ke zvýšení citlivosti vůči násilí
- snížit toleranci vůči všem formám násilí na dětech

Odborná veřejnost: prohlubování odbornosti, zvýšení osobní angažovanosti v proaktivním postoji k násilí

Občanská veřejnost: veřejné diskuze a monitoring vládních aktivit

Rodičovská veřejnost: zvyšování zodpovědnosti za výchovu dětí a pomoc – pozitivní rodičovství

Děti: porozumění právu na ochranu před násilím a aktivní participace na preventivních strategiích násilí

Poslání: upozornit, že násilí na dětech je základní problém nás všech a zvýšit povědomí o všech formách násilí na dětech

Motto: Mezinárodní den prevence týrání dětí není jen 19. listopad, je to každý den.

Děti se učí tím, jak žijí

- Dítě, které je nadměrně kritizováno, se učí odsuzovat.
- Dítě, které vyrůstá v neláskyplném prostředí, se učí prát a zápasit.
- Dítě, které bývá vystavováno posměchu, se začíná stydět.
- Dítě, které je ponižováno, ztrácí sebedůvěru.
- Dítě, které je obklopeno tolerancí, se učí trpělivosti.
- Dítě, které je chváleno, získává sebedůvěru.
- Dítě, se kterým se jedná čestně, se učí spravedlnosti.
- Dítě, které vyrůstá v přátelské atmosféře, se naučí laskavosti.
- Dítě, které žije obklopené pocitem bezpečí, se učí důvěře.
- Dítě, které je bezvýhradně akceptováno a milováno, je schopno prožívat láskyplné vztahy a lásku.

3.2.1 Seznam vybraných zařízení zabývajících se problematikou prevence rizikového chování na okrese Příbram

Středisko výchovné péče Příbram

Školní 129

261 01 Příbram 8

Tel: 318 632266

Státní zařízení, služby poskytuje bezplatně – poradenství, psychoterapie, metodické vedení, vzdělávání

Cílová skupina klientů 3-18 let

Pedagogicko psychologická poradna Středočeského kraje - pracoviště Příbram

Pod Šachtami 294

261 01 Příbram 4

Mgr. Štěpán Duník

tel.: 318 624 085, pribram@pppsk.cz

Státní zařízení, služby poskytuje bezplatně – poradenství, metodické vedení, vzdělávání

Cílová skupina klientů: 3-19 let

Speciálně pedagogické centrum

Pod Šachtami 335

261 01 Příbram IV

Mgr. Vladislava Tylšová– speciální pedagog

Tel.: 318 472 150, 702 060 955

Tilius, o.s.

Jana Drdy 487

261 01 Příbram VII

jednatel: Vít Skalník, tel.:420 731 44 55 01, v.skalnik@tilius.cz

- Vzdělávací programy zaměřené na bezpečnostní problematiku a prevenci kriminality
- Výuka bojových umění a sebeobrany
- Práce s mládeží a dětmi
- Prezentace ozbrojených složek
- Volnočasové a branné aktivity pro školy a širokou veřejnost
- Outdoorové aktivity, výlety a semináře

Ponton, občanské sdružení

Podmostní 1

301 00 Plzeň

Tel.: 377 220 557

Posláním sdružení je přispívat ke zdravému vývoji dětí, mládeže a rodin z nejruznějších sociálních a etnických skupin, předcházet jejich sociálnímu vyloučení a napomáhat k jeho odstraňování.

Cíle:

- a) poskytovat specifické typy sociálních služeb, zejména nízkoprahového charakteru, dle potřeb cílových skupin
- b) zajišťovat vzdělávací programy pro děti, mládež a rodiny nacházející se v nepříznivé sociální situaci
- c) vytvářet vzdělávací programy přispívající ke zdravému vývoji dětí a mládeže a k odstraňování sociálního vyloučení, realizovat nevýdělečné vzdělávací aktivity zvyšující kompetence učitelů v oblasti sociální integrace
- d) vytvářet další programy dle potřeb cílových skupin
- e) propojovat zdroje jednotlivců, organizací a společnosti a zkvalitňovat tak poskytované služby.

Centrum adiktologických služeb Příbram, Magdaléna o.p.s.

Mgr. Hana Vavřincová

tel.: 318 622 010, 737 391 214, kcentrum.pb@magdalena-ops.cz

Posláním 3P programů primární prevence Centra adiktologických služeb Magdaléna - Příbram je předcházet vzniku rizikového chování u dětí a mládeže.

3.4 Legislativa pro oblast prevence

Vybrané právní předpisy v gesci MŠMT

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 562/2004 Sb., změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Novela vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.

Metodické dokumenty MŠMT

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018, č.j. 28077/2013

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012, č.j. 10514/2009-61

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT 21291/2010-28

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 20006/2007-51

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 37014/2005-25

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10194/2002-14

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. 14423/99-22

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č.j. 11691/2004-24

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j. 25884/2003-24

Vybrané právní předpisy v gesci MZ

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

3.5 Školní řád je součástí minimálního preventivního programu jako volně vložená příloha.

3.6 Dotazníky, formuláře

Protokol o převzetí žáka z výuky

Zápis o přestupku žáka

**Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace**

Kamýk nad Vltavou 141, PSČ 262 63;
tel. 318 677 113; e-mail: skola@zsmskamynv.cz

Protokol o převzetí žáka z výuky

Jméno a příjmení žáka:

Třída:

Důvod odchodu žáka z výuky:

Jméno a podpis přebírající osoby (instituce, která žáka přebírá):

Datum převzetí:

**Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou,
příspěvková organizace**

Kamýk nad Vltavou 141, PSČ 262 63;
tel. 318 677 113; e-mail: skola@zsmskamynv.cz

Zápis o přestupku žáka

Jméno a příjmení žáka:

Třída:

Přestupek:

Vyjádření žáka: souhlasím/nesouhlasím s tím co napsal/a vyučující

Třídní učitel:

Výchovný poradce:

Metodik prevence:

Ředitel školy:

V Kamýku nad Vltavou dne:

Podpis žáka:

Podpisy ostatních zúčastněných: